

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
Zavod za školstvo Republike Hrvatske
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

**DRŽAVNO NATJECANJE IZ POZNAVANJA
KLASIČNIH JEZIKA**

u kategoriji

LATINSKI I GRČKI JEZIK

za

OSNOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

29		%
----	--	---

II. Gramatika:

46		%
----	--	---

III. Civilizacija:

5		%
---	--	---

Ukupni broj bodova:

80		%
----	--	---

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____

2. _____

Franjevačka klasična gimnazija u Sinju

Nadnevak natjecanja: 29. travnja 2005.

I. PRIJEVOD

PREVEDI LATINSKI TEKST:

Philippus Aristoteli philosopho maximo salutem in epistula dixit.

«Filiū mihi genitū esse, scito», scripserat. »Dis ago gratiam, non proinde, quia natus est, quam quod nasci contigit temporibus vitæ tuæ. Spero enim eum ad gerendam rem publicam educatum et eruditum futurum esse. Magister optimus futuro domino totius mundi mihi esse videris. Hic discipulus etiam suo modo vivendi Magnus nominandus erit.». Sic pater sperabat et filius id explevit. Omnes scimus Alexandrum Magnum unum maximorum ducum fuisse.

Komentar: **proinde** = toliko; **quam** = koliko; **nasci contigit**= upravo se rodio; **modus** , i ,m.= način

max 20	
--------	--

PRIJEVOD:

PREVEDI GRČKI TEKST:

Ἀλέξανδρος συλλέξας μέγα στράτευμα πεζῶν καὶ ἰππέων ἐπὶ βασιλέα τῶν Περσῶν ἐστρατεύετο. Ὅτε δ' ἐν Τροίᾳ τῇ Ἀθηνᾷ ἔθυσεν, ἠρώτησεν ὁ ἱερεὺς, εἰ τὴν Πάριδος λύραν βλέπειν βούλεται. Ὁ δ' «Οὐκ», ἔφη, «ἀλλὰ τὴν Ἀχιλλέως, εἰ ἔχεις, ὦ ἱερεῦ, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν λόγχην αὐτοῦ.» Ἀλέξανδρος Ἀχιλλέα μάλιστα ἐθεράπευε πάντων τῶν ἀρχαίων ἠρώων.

συλλέξας = ptcp. aor. akt. od glag. συλλέγω prevedi- skupivši;ei= li (u nepravnom pitanju)

max 9	
-------	--

PRIJEVOD:

II. GRAMATIČKI ZADACI**LATINSKI JEZIK**

1. Riječima iz teksta odredi zadani oblik i navedi rječnički oblik riječi od koje zadani oblik dolazi:

npr: Philippus - Nom. sg. - Philippus , i, m

	oblik	rječnički oblik riječi
maximo		
dis		
vivendi		

max 6	
--------------	--

2. Odredi oblik zadanoj sintagmi i promijeni joj broj, a ako uz imenicu stoji pridjev stavi ga u viši stupanj :

npr: suo modo peiore - ABL.SG. - suis modis pessimis

Zadana sintagma	Odredi zadani oblik	Promijeni br. i stavi pridjev u viši stupanj
gratiam maiorem		
patri bono		

max 4	
--------------	--

3. Navedenim glagolima u indikativu odredi oblik i napiši konjunktiv u istom licu, broju ,stanju i vremenu:

npr. dixit - 3.l.sg.ind.perf.akt. - dixerit

Navedeni glagol	zadani oblik	konjunktiv
natus est		
scripseramus		
explevisti		

max 6	
--------------	--

4. Imenuj konstrukciju u rečenici iz teksta i objasni od čega se sastoji :

Hic discipulus Magnus nominandus erit.

Konstrukcija:	
Sastoji se od:	

max 3	
--------------	--

5. Odredi navedenu konstrukciju i prevedi je:
Pater sperabat et filius id expleturus erat.

Konstrukcija:	
Prijevod:	

max 3	
--------------	--

6. Prema pravilima o slaganju vremena složi od nezavisne rečenice zavisno upitnu rečenicu uz navedeni glagol glavne rečenice:

Nezavisna rečenica:	Quis epistulam Aristoteli scripsit?
Zavisno upitna rečenica:	a) Rogo, b) Rogavi,

max 2	
--------------	--

GRČKI JEZIK:

1. Riječima iz teksta odredi zadani oblik i funkciju u rečenici:

	oblik	funkcija u reč.
<i>στράτευμα</i>		
<i>Ἀθηνᾶ</i>		
<i>ἔφη</i>		

max 6	
--------------	--

2. Odredi oblik zadanoj sintagmi i promijeni joj broj :

Zadana sintagma	Odredi zadani oblik	Promijeni broj
<i>μέγα στράτευμα</i>		
<i>βασιλέα ἄρχοντα</i>		
<i>ὁ ἱερεὺς σῶφρον</i>		

max 6	
--------------	--

3. Navedenim pridjevima napiši stupnjeve koji nedostaju u istom rodu, broju i padežu:

Positiv	Komparativ	Superlativ
<i>μέγα</i>		
	<i>βελτιόνων</i>	

max 4	
--------------	--

4. Navedenim glagolima iz teksta odredi oblik i napiši ih u licu, broju i stanju, u vremenu i načinu koji se traži:

Navedeni glagol	zadani oblik	1.l.pl.ind.fut.akt.
<i>ἔστρατεύετο</i>		
Navedeni glagol	zadani oblik	3.l.pl.ind.impf.akt.
<i>ἠρώτησεν</i>		
Navedeni glagol	zadani oblik	2.l.sg.ind.aor.med
<i>ἔθεράπευε</i>		

max 6	
-------	--

III. CIVILIZACIJA:

- Kako se zove grad čije je temelje postavio Aleksandar i koji je bio poznat po svojoj knjižnici?
  - Babilon
  - Pergam
  - Aleksandrija
  - Efez
- Koja dinastija vlada Egiptom nakon Aleksandrove smrti?
  - Julijevci
  - Ptolomejevići
  - Klaudijevci
  - Flavijevci
- Tko je radije ostao s Kleopatrom nego da se vrati u Rim?
  - Cezar
  - Oktavijan
  - Pompej
  - Antonije
- Bog zaštitnik putnika, trgovaca, ali i lopova bio je:
  - Merkur
  - Apolon
  - Vulkan
  - Jupiter
- Koje se od sedam svjetskih čuda nalazilo u Aleksandriji?
  - Semiramidini viseći vrtovi
  - Zeusov kip
  - Kolos
  - Svjetionik (Faros)
  - Artemidin hram

max 5	
-------	--

PRIJEVOD LATINSKOG TEKSTA

Filip je u pismu izrekao pozdrav (pozdravio)	1
najvećem (vrlo velikom) filozofu Aristotelu .	1
«Znaj», bijaše napisao,	1
«da mi se rodio sin.	1
Zahvalan sam bogovima	1
ne toliko jer se rodio	1
koliko(zato) što se rodio upravo za vrijeme tvoga života.	1
Nadam se naime	1
da će on biti odgojen i poučen	1
za vođenje (upravljanje) države (državom).	1
Čini mi se	1
da si ti najbolji učitelj	1
budućem gospodaru čitavog svijeta.	1
Ovog će učenika	1
također i po njegovom načinu života	1
trebati nazivati Velikim.»	1
Ovako se nadao otac, a sin je to ispunio.	1
Svi znamo	1
da je Aleksandar Veliki bio	1
jedan od najvećih vojskovođa.	1

max. 20 bodova**PRIJEVOD GRČKOG TEKSTA**

Aleksandar je kretao u rat protiv perzijskog kralja	1
sakupivši veliku vojsku pješaka i konjanika.	1
Kada je u Troji žrtvovao (prinosio žrtve) Ateni,	1
On reče:» Ne, nego (onu) Ahilejevu ,	1
ako imaš, svećeniče ,	1
a mnogo radije njegovo koplje.»	1
Aleksandar je najviše štovao (cijenio) Ahileja	1
od svih drevnih junaka.	1

max. 9 bodova

II. GRAMATIČKI ZADACI

LATINSKI JEZIK

1. Riječima iz teksta odredi zadani oblik i navedi rječnički oblik riječi od koje zadani oblik dolazi:
npr: Philippus - Nom. sg. - Philippus , i, m

	oblik	rječnički oblik riječi
maximo	D.SG. superlativa	magnus, 3
dis	d.pl.	deus, i, m
vivendi	G.SG. gerunda	vivo, 3. vixi victurus

max 6

2. Odredi oblik zadanoj sintagmi i promijeni joj broj, a ako uz imenicu stoji pridjev stavi ga u viši stupanj :

npr: suo modo peiore - ABL.SG. - suis modis pessimis

Zadana sintagma	Odredi zadani oblik	Promijeni br. i stavi pridjev u viši stupanj
gratiam maiorem	AK.SG.	gratias maximas
patri bono	D.SG.	patribus melioribus

max 4

3. Navedenim glagolima u indikativu odredi oblik i napiši konjunktiv u istom licu, broju ,stanju i vremenu:

npr. dixit - 3.l.sg.ind.perf.akt. - dixerit

Navedeni glagol	zadani oblik	konjunktiv
natus est	3.l.sg.ind.perf.pas.	natus sit
scripseramus	1.l.pl.ind.plpf.akt.	scripsissemus
explevistis	2.l.sg.ind.perf.akt.	expleveris

max 6

4. Imenuj konstrukciju u rečenici i objasni od čega se sastoji i kako se prevodi:

Hic discipulus Magnus nominandus erit.

Konstrukcija:	perifrastična konjugacija pasivna	1 bod
Sastoji se od:	nominandus= gerundiv; erit= glagol sum,esse,fui u 3.l.sg.ind.fut.akt.	2 boda

max 3

5. Odredi navedenu konstrukciju i prevedi je:

Pater sperabat et filius id expleturus erat.

Konstrukcija:	perifrastična konjugacija aktivna	1 bod
Prijevod:	Otac se nadao i sin je to namjeravao ispuniti.	1 bod

max 3

6. Prema pravilima o slaganju vremena složi od nezavisne rečenice zavisno upitnu rečenicu uz navedeni glagol glavne rečenice:

Nezavisna rečenica:	Quis epistulam Aristoteli scripsit?	
Zavisno upitna rečenica:	a) Rogo, quis epistulam Aristoteli scripserit?	1 bod
	b) Rogavi, quis epistulam Aristoteli scripsisset?	1 bod

max 2

GRČKI JEZIK:

1. Riječima iz teksta odredi zadani oblik i funkciju u rečenici:

	oblik	funkcija u reč.
στράτευμα	AK.SG.	direktni objekt
Ἀθηνᾶ	D.SG.	indirektni objekt
ἔφη	3.I.sg.ind.imperf.akt.	predikat

max 6

2. Odredi oblik zadanoj sintagmi i promijeni joj broj :

Zadana sintagma	Odredi zadani oblik	Promijeni broj
μέγα στράτευμα	AK.SG.	μεγάλα στρατεύματα
βασιλέα ἄρχοντα	AK.SG.	βασιλέας ἄρχοντες
ὦ ἱερεῦ σῶφρον	V.SG.	ὦ ἱερεῖς σῶφρονες

max 6

3. Navedenim pridjevima napiši stupnjeve koji nedostaju u istom rodu, broju i padežu:

Pozitiv	Komparativ	Superlativ
μέγα	μείζον	μέγιστον
ἀγαθῶν	βελτιόνων	βελτίστων

max 4

4. Navedenim glagolima iz teksta odredi oblik i napiši ih u licu, broju i stanju, u vremenu i načinu koji se traži:

Navedeni glagol	zadani oblik	1.l.pl.ind.fut.akt.
ἔστρατεύετο	3.I.sg.ind.impf.akt.	στρατεύσομεν
Navedeni glagol	zadani oblik	3.l.pl.ind.impf.akt.
ἠρώτησε(ν)	3.I.sg.ind.aor.akt	ἠρώτων
Navedeni glagol	zadani oblik	2.l.sg.ind.aor.med
ἔθεράπευε(ν)	3.I.sg.ind.impf.akt.	ἐθεραπέυσω

max 6

UKUPNO GRAMATIKA:

max 46

III. CIVILIZACIJA:

1. Kako se zove grad čije je temelje postavio Aleksandar i koji je bio poznat po svojoj knjižnici?
c) Aleksandrija

2. Koja dinastija vlada Egiptom nakon Aleksandrove smrti?
b) Ptolomejevići

3. Tko je radije ostao s Kleopatrom nego da se vrati u Rim?
d) Antonije

4. Bog zaštitnik putnika, trgovaca, ali i lopova bio je:
a) Merkur

5. Koje se od sedam svjetskih čuda nalazilo u Aleksandriji?
d) Svjetionik (Faros)

max 5

UKUPNI BROJ BODOVA:	80
PRIJEVOD:	29
GRAMATIKA:	46
CIVILIZACIJA:	5

BODOVNA LISTA :

bod.	postotak	bod.	postotak	bod.	postotak	bod.	postotak
1	1,25%	21	26,25%	41	51,25%	61	76,25%
1,5	1,88%	21,5	26,88%	41,5	51,88%	61,5	76,88%
2	2,50%	22	27,50%	42	52,50%	62	77,50%
2,5	3,13%	22,5	28,13%	42,5	53,13%	62,5	78,13%
3	3,75%	23	28,75%	43	53,75%	63	78,75%
3,5	4,38%	23,5	29,38%	43,5	54,38%	63,5	79,38%
4	5,00%	24	30,00%	44	55,00%	64	80,00%
4,5	5,63%	24,5	30,63%	44,5	55,63%	64,5	80,63%
5	6,25%	25	31,25%	45	56,25%	65	81,25%
5,5	6,88%	25,5	31,88%	45,5	56,88%	65,5	81,88%
6	7,50%	26	32,50%	46	57,50%	66	82,50%
6,5	8,13%	26,5	33,13%	46,5	58,13%	66,5	83,13%
7	8,75%	27	33,75%	47	58,75%	67	83,75%
7,5	9,38%	27,5	34,38%	47,5	59,38%	67,5	84,38%
8	10,00%	28	35,00%	48	60,00%	68	85,00%
8,5	10,63%	28,5	35,63%	48,5	60,63%	68,5	85,63%
9	11,25%	29	36,25%	49	61,25%	69	86,25%
9,5	11,88%	29,5	36,88%	49,5	61,88%	69,5	86,88%
10	12,50%	30	37,50%	50	62,50%	70	87,50%
10,5	13,13%	30,5	38,13%	50,5	63,13%	70,5	88,13%
11	13,75%	31	38,75%	51	63,75%	71	88,75%
11,5	14,38%	31,5	39,38%	51,5	64,38%	71,5	89,38%
12	15,00%	32	40,00%	52	65,00%	72	90,00%
12,5	15,63%	32,5	40,63%	52,5	65,63%	72,5	90,63%
13	16,25%	33	41,25%	53	66,25%	73	91,25%
13,5	16,88%	33,5	41,88%	53,5	66,88%	73,5	91,88%
14	17,50%	34	42,50%	54	67,50%	74	92,50%
14,5	18,13%	34,5	43,13%	54,5	68,13%	74,5	93,13%
15	18,75%	35	43,75%	55	68,75%	75	93,75%
15,5	19,38%	35,5	44,38%	55,5	69,38%	75,5	94,38%
16	20,00%	36	45,00%	56	70,00%	76	95,00%
16,5	20,63%	36,5	45,63%	56,5	70,63%	76,5	95,63%
17	21,25%	37	46,25%	57	71,25%	77	96,25%
17,5	21,88%	37,5	46,88%	57,5	71,88%	77,5	96,88%
18	22,50%	38	47,50%	58	72,50%	78	97,50%
18,5	23,13%	38,5	48,13%	58,5	73,13%	78,5	98,13%
19	23,75%	39	48,75%	59	73,75%	79	98,75%
19,5	24,38%	39,5	49,38%	59,5	74,38%	79,5	99,38%
20	25,00%	40	50,00%	60	75,00%	80	100 %
20,5	25,63%	40,5	50,63%	60,5	75,63%		